

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
POWIATOWEGO CENTRUM
POMOCY RODZINIE
W GRODZISKU WIELKOPOLSKIM
ZA 2011 ROK.**

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
I. Struktura zatrudnienia w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Grodzisku Wielkopolskim.	4
II. Zadania powiatu z zakresu pomocy społecznej realizowane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.	4
III. Decyzje administracyjne i wywiady środowiskowe z zakresu pomocy społecznej wydawane z upoważnienia Starosty przez Dyrektora PCPR.....	6
IV. Realizacja zadań z zakresu pomocy społecznej oraz ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej.	7
1) placówki opiekuńczo – wychowawcze	7
2) rodziny zastępcze.....	7
3) Proces usamodzielnienia wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo – wychowawczych.....	9
4) Działalność Ośrodka Interwencji Kryzysowej.	9
V. Realizacja Strategii działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2008 – 2012	10
VI. Realizacja projektu „RAZEM MOŻEMY WIĘCEJ” realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki – 2011r.	14
VII. Pozostała działalność Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie.	17
1) Współpraca z organizacjami pozarządowymi	17
2) Współpraca z Powiatową Społeczną Radą Do Spraw Osób Niepełnosprawnych w Grodzisku Wielkopolskim.....	18
VIII. Podsumowanie , bilans potrzeb i plan działania w zakresie pomocy społecznej.	19

WSTĘP

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie jest jednostką organizacyjną, wchodzącą w skład powiatowej administracji zespolonej. Realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej, rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych, zadania mające na celu poprawę funkcjonowania rodziny, zapobieganie i przeciwdziałanie sytuacjom kryzysowym i dysfunkcjonalności rodzin.

Misją Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Grodzisku Wielkopolskim jest pomoc społeczna mająca na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i podejmuje działania mające na celu ograniczenie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Zadaniem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie jest zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz integracji ze środowiskiem.

System pomocy społecznej powiatu grodziskiego oparty jest na ścisłej współpracy jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, edukacji, zdrowia, wymiaru sprawiedliwości, policji oraz budowania partnerstw z przedsiębiorcami. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grodzisku Wielkopolskim jest również partnerem dla organizacji pozarządowych, które prowadzą lub też wspierają działalność na rzecz osób potrzebujących pomocy. Centrum, realizując zadania z zakresu polityki społecznej, wykonuje uchwały i dyspozycje Rady Powiatu, jej Komisji i Zarządu Powiatu. Zarząd Powiatu ocenia i analizuje realizację polityki społecznej w powiecie.

I. STRUKTURA ZATRUDNIENIA W POWIATOWYM CENTRUM POMOCY RODZINIE W GRODZISKU WIELKOPOLSKIM.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grodzisku Wielkopolskim w 2011 roku realizowało swoje zadania w następującym składzie:

1. Dyrektor PCPR – 1 etat,
2. Główny księgowy – 1 etat,
3. Radca prawny – ½ etatu,
4. Starszy referent – 3 etaty,
5. Pracownik socjalny – 2 etaty,
6. Pomoc administracyjna – 1 etat,
7. Kierownik OION – 1 etat,
8. Sprzątaczką ½ etatu.

Jedna osoba była zatrudniona na umowę o prace interwencyjne jako pracownik administracyjny.

II. ZADANIA POWIATU Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ REALIZOWANE PRZEZ POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE.

Do zadań własnych powiatu należy:

- 1) opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka - po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami;
- 2) prowadzenie specjalistycznego poradnictwa;
- 3) organizowanie opieki w rodzinach zastępczych, udzielanie pomocy pieniężnej na częściowe pokrycie kosztów utrzymania umieszczonych w nich dzieci oraz wypłacanie wynagrodzenia z tytułu pozostawania w gotowości przyjęcia dziecka albo świadczonej opieki i wychowania niespokrewnionym z dzieckiem zawodowym rodzinom zastępczym;
- 4) zapewnienie opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców, w szczególności przez organizowanie i prowadzenie ośrodków adopcyjno-opiekuńczych, placówek opiekuńczo-wychowawczych, dla dzieci i młodzieży, w tym placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym, a także tworzenie i wdrażanie programów pomocy dziecku i rodzinie;

- 5) pokrywanie kosztów utrzymania dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w całodobowych placówkach opiekuńczo-wychowawczych i w rodzinach zastępczych, również na terenie innego powiatu;
- 6) przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego i socjalizacyjnego, domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, rodziny zastępcze oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze;
- 7) pomoc w integracji ze środowiskiem osób mających trudności w przystosowaniu się do życia, młodzieży opuszczającej całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego i socjalizacyjnego, domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, rodziny zastępcze oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze, mających braki w przystosowaniu się;
- 8) pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, mającym trudności w integracji ze środowiskiem;
- 9) prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich skierowanych osób;
- 10) prowadzenie mieszkań chronionych dla osób z terenu więcej niż jednej gminy oraz powiatowych ośrodków wsparcia, w tym domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, z wyłączeniem środowiskowych domów samopomocy i innych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 11) prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej;
- 12) udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach;
- 13) szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej z terenu powiatu;
- 14) doradztwo metodyczne dla kierowników i pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu powiatu;
- 15) podejmowanie innych działań wynikających z rozeznanych potrzeb, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;

- 16) sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;
- 17) sporządzanie bilansu potrzeb powiatu w zakresie pomocy społecznej;
- 18) utworzenie i utrzymywanie powiatowego centrum pomocy rodzinie, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników.

Do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy:

- 1) pomoc uchodźcom w zakresie indywidualnego programu integracji oraz opłacanie za te osoby składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia,
- 2) prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- 3) realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia.
- 4) udzielanie cudzoziemcom pomocy w zakresie interwencji kryzysowej
- 5) finansowanie pobytu w całodobowych placówkach opiekuńczo- wychowawczych oraz rodzinach zastępczych dzieciom cudzoziemców
- 6) realizacja zadań z dziedziny przysposobienia międzynarodowego dzieci, w tym zlecenie realizacji tych zadań podmiotom prowadzącym niepubliczne ośrodki adopcyjno - opiekuńcze wyznaczone przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.

**III. DECYZJE ADMINISTRACYJNE I WYWIADY ŚRODOWISKOWE Z ZAKRESU
POMOCY SPOŁECZNEJ WYDAWANE Z UPOWAŻNIENIA STAROSTY
PRZEZ DYREKTORA PCPR.**

W roku ubiegłym Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie wydało łącznie 109 decyzji administracyjnych. Pracownik socjalny przeprowadził 200 wywiadów środowiskowych w miejscu zamieszkania klientów Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie. Są to wywiady np. z rodzinami zastępczymi, z rodzinami biologicznymi dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych, czy też na prośbę Ośrodków Pomocy Społecznej, itp.

IV. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ ORAZ USTAWY O WSPIERANIU RODZINY I PIECZY ZASTĘPCZEJ.

1) placówki opiekuńczo – wychowawcze

W myśl ustawy o pomocy społecznej, placówka opiekuńczo – wychowawcza zapewnia dzieciom całodobową lub okresową opiekę oraz zaspakaja niezbędne potrzeby bytowe, rozwojowe, w tym emocjonalne, społeczne wychowanków.

Umieszczenie w placówce opiekuńczo – wychowawczej powinno następować po wyczerpaniu wszystkich możliwości udzielenia pomocy w rodzinie naturalnej lub umieszczenia w rodzinnej opiece zastępczej.

W związku z tym, iż na terenie Powiatu Grodziskiego nie funkcjonuje żadna placówka opiekuńczo – wychowawcza, Powiat zobowiązany jest na mocy zawartych porozumień do pokrywania kosztów utrzymania dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w całodobowych placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innego powiatu.

Liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie innego powiatu na podstawie zawartych porozumień

POWIAT/MIASTO NA PRAWACH POWIATU	LICZBA DZIECI	ROZNY KOSZT UTRZYMANIA
POWIAT WOLSZTYŃSKI	6	200.650,16
POWIAT KALISKI	2	96.695,72
MIASTO POZNAŃ	1	23.630,16
POWIAT SZAMOTULSKI	2	30.255,73
POWIAT CZARNKOWSKO – TRZCIANECKI	1	35.398,00
POWIAT GOSTYŃSKI	2	9.566,32
RAZEM	14	396.196,09

2) rodziny zastępcze

Artykuł 76 pkt. 15 ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej nakłada obowiązek przedstawienia efektów realizacji zadań powiatu w/w ustawy, co zostanie poniżej uczynione.

Zadaniem własnym powiatu jest organizowanie opieki w rodzinach zastępczych, udzielanie pomocy pieniężnej na częściowe pokrycie kosztów utrzymania umieszczonych w nich dzieci oraz wypłacanie wynagrodzenia z tytułu pozostawania w gotowości przyjęcia dziecka albo świadczonej opieki i wychowania niespokrewnionym z dzieckiem zawodowym rodzinom zastępczym, również na terenie innego powiatu.

W okresie sprawozdawczym w powiecie grodziskim funkcjonowały:

RODZAJ RODZINY ZASTĘPCZEJ	Liczba rodzin zastępczych	Liczba dzieci umieszczonych
Spokrewnione z dzieckiem	26	30
Niespokrewnione z dzieckiem	12	36
Wielodzietna zawodowa niespokrewniona z dzieckiem	1	7
RAZEM	39	73

Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie innego powiatu a pochodzące z terenu naszego powiatu na podstawie zawartych porozumień

Powiat/Miasto	Liczba dzieci	Kwota
POWIAT NOWOTOMYSKI	3	12.195,00
POWIAT PLESZEWSKI	2	9.340,96
MIASTO POZNAŃ	2	15.079,77
POWIAT ŁOBEZKI	1	10.030,77
POWIAT WOŁOMIŃSKI	1	11.858,40
MIASTO SZCZECIN	1	9.605,60
POWIAT SZAMOTULSKI	1	3.613,20
RAZEM	11	71.723,70

Liczba dzieci pochodzących z innych powiatów umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie naszego powiatu na podstawie zawartych porozumień

Powiat/Miasto	Liczba dzieci	Kwota
MIASTO POZNAŃ	11	74.486,93
POWIAT GÓROWSKI	4	37.987,72
POWIAT NOWOSOLSKI	3	29.646,00
POWIAT SZAMOTULSKI	1	13.834,80
POWIAT ZIELONOGÓRSKI	4	39.528,00
POWIAT ŻAGAŃSKI	1	7.905,60
MIASTO LEGNICA	2	19.764,00
POWIAT TUCHOLSKI	1	13.834,80
POWIAT POZNAŃSKI	2	5.196,04
POWIAT CZARNKOWSKO - TRZCIANECKI	1	7.905,60
RAZEM	30	250.089,49

3) Proces usamodzielnienia wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo – wychowawczych

Pracownik socjalny Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie nadzoruje również proces usamodzielniania wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych oraz rodzin zastępczych pochodzących z naszego powiatu.

W 2011 roku procesem usamodzielniania objętych zostało z rodzin zastępczych 21 osób:

-z usamodzielnienia skorzystało 6 osób na kwotę – **23.058,00 zł.**

- z kontynuacji nauki skorzystało 15 osób na kwotę - **56.295,54 zł;**

Z procesu usamodzielnienia z placówek opiekuńczo – wychowawczych skorzystały 2 osoby:

- z usamodzielnienia skorzystała 1 osoba na kwotę – **6.588,00 zł.**

- z zagospodarowania skorzystała 1 osoba na kwotę –**1.647,00 zł.**

Analiza finansowa opieki zastępczej w 2011 roku

Rodzaj zadania	Liczba świadczeń	Kwota
Pomoc pieniężna na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej	773	576.846,04
Pomoc pieniężna na częściowe pokrycie wydatków związanych z potrzebami dziecka przyjmowanego do rodziny	7	7.500,00
Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki dla wychowanków rodzin zastępczych	122	56.295,54
Pomoc pieniężna na usamodzielnienie dla wychowanków rodzin zastępczych	6	23.058,00
Razem świadczeń	908	663.699,58

Natomiast koszty wynagrodzenia osobowego związane z pełnieniem funkcji wielodzietnej zawodowej niespokrewnionej rodziny zastępczej wraz z składkami ZUS i Funduszem Pracy **wyniosły 22.690,16 zł.**

4) Działalność Ośrodka Interwencji Kryzysowej.

Na terenie powiatu grodziskiego działa jeden Ośrodek Interwencji Kryzysowej. W drodze otwartego konkursu zostało powierzone w/w zadanie z zakresu pomocy społecznej Stowarzyszeniu „Dom Pomocna Dłoń ” w Błońsku. Na realizację tego zadania została przeznaczona kwota w wysokości 30.000,00 zł.

Realizacja projektu w/w Stowarzyszenia, pomimo niewielkich środków finansowych, znacząco wpłynęła na podniesienia poziomu rozwiązywania problemów społecznych w powiecie grodziskim. Prowadzenie całodobowej interwencji telefonicznej oraz specjalistycznego wsparcia dla osób i rodzin znajdujących się w sytuacji kryzysowej, a także przebywających w placówce oraz rodzin zamieszkujących w środowisku lokalnym a znajdujących się w sytuacji kryzysowej i wymagających natychmiastowego wsparcia w celu zapobiegania pogłębianiu się kryzysu, to przecież jedne z ważniejszych zadań z zakresu pomocy rodzinom zrealizowane przez Stowarzyszenie „Dom Pomocna Dłoń”. Odpowiednia kompleksowa pomoc dostosowana do potrzeb rodziny pozwoliła na całkowite lub częściowe zmniejszenie jej dysfunkcyjności.

W trakcie realizacji projektu przeprowadzono 137 interwencji telefonicznych i 11 wyjazdowych. Działaniami osłonowymi oraz wsparciem objęto 51 osób.

V. REALIZACJA STRATEGII DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH NA LATA 2008 – 2012

Rehabilitacja społeczna

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie realizuje zadania na rzecz osób niepełnosprawnych, określone w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Rehabilitacja społeczna ma na celu umożliwienie osobom niepełnosprawnym aktywny udział we wszystkich aspektach życia społecznego. Jest realizowana przede wszystkim przez działania zmierzające do wyrobienia zaradności osobistej u osób niepełnosprawnych, a także nabycia przez te osoby umiejętności związanych z samodzielnym wypełnianiem ról społecznych.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie realizowało zadania z zakresu rehabilitacji społecznej poprzez: dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych; dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych; dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze; dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych.

Dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

Turnusy rehabilitacyjne to aktywna forma rehabilitacji połączona z elementami wypoczynku mająca na celu poprawę psychofizycznej sprawności, wyrobienie zaradności, rozwój umiejętności społecznych uczestników, min: przez nawiązywanie i rozwijanie kontaktów społecznych uczestników, realizację i rozwijanie zainteresowań, a także udział w różnorodnych zajęciach indywidualnych i grupowych przewidzianych programem turnusu. Do korzystania są uprawnione dzieci oraz osoby dorosłe legitymujące się ważnym orzeczeniem o niepełnosprawności. Osoba niepełnosprawna może ubiegać się o dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych do uczestnictwa w turnusie jej opiekuna, wyłącznie na wyraźne i uzasadnione zalecenie lekarza.

Wysokość przyznanych środków PFRON przyznana na turnusy to **100.000,00 zł.**

I wykorzystano te środki w 100%.

Ogółem w roku 2011 wnioski o dofinansowanie złożyło **407** osób, w tym **107** opiekunów, a wypłacono dofinansowanie do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych **100** osobom

lp.	dofinansowanie	Liczba osób	kwota
1	dorośli niepełnosprawni z ZPCH	0	0
2	pozostali dorośli niepełnosprawni	21	43.574,00
3	dzieci i młodzież niepełnosprawna	24	22.336,00
4	opiekunowie dorosłych	32	19.813,00
5	opiekunowie dzieci i młodzieży	23	14.277,00
	Razem	100	100.000,00

Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Zgodnie z przepisami, refundacji podlegają środki ograniczające skutki niepełnosprawności, min. wózki inwalidzkie, balkoniki i podpórki do chodzenia, protezy kończyn, obuwie, gorsety i kołnierze ortopedyczne, aparaty słuchowe, materace przeciwoleżynowe, pieluchomajtki. Podstawowym warunkiem otrzymania pomocy finansowej jest potwierdzony udział Narodowego Funduszu Zdrowia w kosztach zakupu oraz kryterium dochodowe wnioskodawców nie przekraczające 50 % przeciętnego wynagrodzenia na osobę we wspólnym gospodarstwie domowym oraz 60 % w przypadku osoby samotnej.

O dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, maksymalnie do 60 % jego wartości mogą ubiegać się osoby niepełnosprawne, jeżeli jest to uzasadnione potrzebami wynikającymi z dysfunkcji.

W roku 2011 do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie wpłynęło **457** wniosków na powyższe zadanie, z czego **357** wniosków zostało rozpatrzonych pozytywnie, w tym zawarto **6** umów na sprzęt rehabilitacyjny, pozostałe wnioski nie wymagają zawierania umów.

Wysokość przyznanych środków PFRON w roku objętym sprawozdaniem to 111.500,00 zł i kwota ta została wykorzystana w 100%.

Dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych, technicznych, w komunikowaniu się ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Wysokość przyznanych środków PFRON to **257.271,00 zł** i wykorzystano te środki w 100%.

W zakresie powyższego zadania zostało złożonych **267** wniosków, z czego:

- **153** – dotyczyło likwidacji barier architektonicznych,
- **87** – barier w komunikowaniu się,
- **27** – barier technicznych.

Z tytułu likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych wypłacono dofinansowanie dla **93** osób tj.:

- na likwidację barier architektonicznych - **55** osobom na kwotę **220.928,00 zł**.
- na likwidację barier technicznych – **24** osobom na kwotę **16.580,00 zł**.
- na likwidację barier w komunikowaniu się – **14** osobom na kwotę **20.030,00 zł**.

W związku z wyczerpaniem się środków finansowych **174** wniosków zostało rozpatrzonych negatywnie. Wnioski rozpatrzone negatywnie nie przechodzą na następny rok, o czym każdy wnioskodawca został poinformowany odrębnym pismem.

Dofinansowanie do sportu, kultury i rekreacji osób niepełnosprawnych się ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Wysokość przyznanych środków PFRON na to zadanie to **20.000,00 zł**, kwota ta została wykorzystana w 100%

Dofinansowanie do kosztów tworzenia i działalności warsztatów terapii zajęciowej ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Na terenie Powiatu Grodzkiego działają dwa Warsztaty Terapii Zajęciowej:

- pierwszy działa przy Polskim Stowarzyszeniu na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym koło w Grodzisku Wlkp. - 35 uczestników;
- drugi działa przy Stowarzyszeniu Pomocy Dzieciom „ SERCE “ w Rakoniewicach – 50 uczestników.

Warsztaty Terapii Zajęciowej realizują zadania w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej, zmierzające do ogólnego rozwoju i poprawy sprawności, niezbędnych do prowadzenia przez osobę niepełnosprawną niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia na miarę jej indywidualnych możliwości.

Wysokość przyznanych środków PFRON (90 %) to **1.257.660,00 zł.**, a wysokość środków przekazanych przez Starostwo Powiatowe to **139.740,00 zł.**

Nie wykorzystano środków PFRON w kwocie 40,44 zł. natomiast środki Starostwa Powiatowego nie wykorzystano w kwocie 0,24 zł.

Rehabilitacja zawodowa

Rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych realizowana jest przez Powiatowy Urząd Pracy w Grodzisku Wlkp. W 2011r. zostały przyznane środki na przyznawanie osobom niepełnosprawnym jednorazowo środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej w kwocie 20.000,00 zł.

W roku 2011 złożono **1** wniosek na w/w zadanie. Wysokość przyznanych środków PFRON – **20.000,00 zł.**, a wykorzystano środki w kwocie – 18.500,00 zł. Pozostała kwota została przekazana do wykorzystania na zadanie realizowane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grodzisku Wlkp.

PODSUMOWANIE REALIZACJI ZADAŃ ZE ŚRODKÓW PFRON W ROKU 2011

Lp.	Zadanie	Plan przed zmianami 29.03.2011	Plan po zmianach 28.06.2011	Plan po zmianach 25.10.2011	Nie wykorzystane środki na dzień 31.12.2011
1.	Jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej	20.000,00	20.000,00	18.500,00	0
2.	Warsztaty terapii zajęciowej	1.257.660,00	1.257.660,00	1.257.660,00	40,44 zł
3.	Turnusy rehabilitacyjne	80.000,00	100.000,00	100.000,00	0
4.	Sprzęt ortopedyczny, pomocniczy i rehabilitacyjny	100.000,00	110.000,00	111.500,00	0
5.	Likwidacja barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się	132.466,00	257.271,00	257.271,00	0
6.	Sport, kultura, rekreacja i turystyka osób niepełnosprawnych	20.000,00	20.000,00	20.000,00	0
		1.610.126,00	1.764.931,00	1.764.931,00	40,44

Na obsługę zadań PFRON przekazuje 2,5% od wykorzystanych środków, które to środki PCPR przekazuje na rachunek dochodów Powiatu. W 2011 roku ujęto kwotę w wysokości **44.123,00 zł.**

VI. REALIZACJA PROJEKTU „RAZEM MOŻEMY WIĘCEJ” REALIZOWANEGO W RAMACH PROGRAMU OPERACYJNEGO KAPITAŁ LUDZKI – 2011R.

W 2011 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grodzisku Wielkopolskim realizowało po raz pierwszy projekt systemowy „RAZEM MOŻEMY WIĘCEJ” współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Priorytetu VII „Promocja integracji społecznej” Działania 7.1 „Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji” Poddziałania 7.1.2 „Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez powiatowe centra pomocy rodzinie” Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Celem głównym projektu był wzrost aktywizacji zawodowej i społecznej 48 osób niepełnosprawnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym w wieku aktywności zawodowej do grudnia 2011 roku.

Cele szczegółowe projektu to:

- zwiększenie motywacji do działania i wiary we własne siły,
- zwiększenie kwalifikacji zawodowych i zdobycie umiejętności umożliwiających wejście na rynek pracy,
- poprawa jakości życia i zdrowia uczestników projektu.

Uczestnikami projekty były osoby niepracujące zagrożone wykluczeniem społecznym, które są jednocześnie w wieku aktywności zawodowej (15-64 lat), korzystający ze świadczeń pomocy społecznej w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej. W 2011r. w ramach projektu objęto wsparciem łącznie 48 osób.

W celu zwiększenia potencjału społeczno – zawodowego uczestników projektu podpisano i realizowano umowy na zasadach analogicznych do kontraktu socjalnego z osobami niepełnosprawnymi oraz kontrakty socjalne z osobami wykluczonymi społecznie.

Praca socjalna prowadzona przez doradcę ds. osób niepełnosprawnych i pracownika socjalnego miała na celu wzmocnienie zdolności funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Obejmowała diagnozę każdego uczestnika projektu odnośnie zaspokojenia podstawowych potrzeb psychologicznych, społecznych, zdrowotnych i zawodowych, nadzór nad uczestnikami w trakcie korzystania ze wsparcia w ramach projektu, upowszechnianie aktywnej integracji.

Realizowane w ramach projektu umowy na zasadach analogicznych do kontraktów socjalnych z osobami niepełnosprawnymi oraz kontraktów socjalnych z osobami wykluczonymi społecznie obejmowały instrumenty:

- 1) **aktywizacji społecznej** – trening umiejętności i kompetencji społecznych dla 28 uczestników, łącznie trening obejmował:

TRENING ŻYCIA CODZIENNEGO:

- prania, prasowania, sprzątania,
- trening poznawania umiejętności kulinarnych,
- trening ekonomiczny.

TRENING UMIEJĘTNOŚCI WYCHOWAWCZYCH DLA RODZICÓW

TRENING UMIEJĘTNOŚCI INTERPERSONALNYCH:

- zajęcia z przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- zajęcia pt. „dialog w rodzinie”.

TRENING AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ:

- warsztaty aktywnego poszukiwania pracy,

- warsztaty pobudzania umiejętności zawodowych i poznawania własnych możliwości.

TRENING SPOŁECZNY:

- trening umiejętności spędzania wolnego czasu,
- trening radzenia sobie z emocjami i asertywności,
- trening wypełniania dokumentów urzędowych,
- warsztaty z zakresu poznania praw obywatelskich,
- trening poznania zadań instytucji życia publicznego,
- specjalna opieka nad osobami niepełnosprawnymi.

2) aktywizacji zdrowotnej – 14 dniowy turnus rehabilitacyjny dla 22 osób niepełnosprawnych wraz z opiekunami.

Niepełnosprawni uczestnicy projektu otrzymali dofinansowanie do turnusu rehabilitacyjnego oraz pobytu opiekuna ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz Europejskiego Funduszu Społecznego.

3) aktywizacji edukacyjnej - kursy umożliwiające uzyskanie umiejętności i kwalifikacji zawodowych, w tym:

- z kursu tworzenia stron internetowych 28 uczestników,
- z kursu prawa jazdy kat. B dotyczył 5 uczestników projektu,
- kurs malowania na płótnie odbył się dla 12 uczestników projektu.

4) aktywizacji społecznej i zawodowej:

- psycholog,
- doradca zawodowy,
- doradca do spraw osób niepełnosprawnych.

Z zajęć z tymi specjalistami skorzystało 48 uczestników projektu.

Łączna wartość projektu w 2011r. wyniosła **316.711,09 zł.**, w tym:

- **283.456,43 zł.** stanowiło dofinansowanie ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego,
- **33.254,66 zł.** wkład własny tj.: **16.627,33 zł.** środki z budżetu powiatu oraz **16.627,33 zł.** środki PFRON.

VII. POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grodzisku Wielkopolskim w ramach współpracy z Ośrodkami Pomocy Społecznej działających na terenie gmin podejmowało działania informacyjne dotyczące spotkań, narad kwartalnych dla dyrektorów / kierowników oraz na bieżąco informowało o wolnych miejscach w Domach Pomocy Społecznej.

1) Współpraca z organizacjami pozarządowymi

W realizacji zadań publicznych samorządu lokalnego bardzo ważną rolę odgrywają organizacje pozarządowe, szczególnie te działające w obszarze pomocy społecznej i na stałe współpracujące z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie. Statutowe zadania tych organizacji ukierunkowane są na działania na rzecz: osób niepełnosprawnych, osób starszych, osób znajdujących się w ostrym kryzysie życiowym, którego przyczyną zazwyczaj stwierdzana jest przemoc w rodzinie, brak akceptacji w rodzinie, bezdomności, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, uzależnienie od alkoholu.

Zgodnie z Uchwałą Rady Powiatu Grodziskiego nr IV/33/2011 z dnia 25 stycznia 2011 roku został uchwalony „Program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2011”.

Celem Programu jest określenie czytelnych zasad w zakresie powierzania organizacjom pozarządowym i podmiotom prowadzącym działalność pożytku publicznego ustawowych zadań powiatu oraz wspierania realizacji zadań publicznych przez organizacje pozarządowe i podmioty pożytku publicznego prowadzące działalność statutową w danej dziedzinie.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi działających w zakresie pomocy społecznej podejmowało działania:

- organizowało spotkania z przedstawicielami organizacji, celem spotkań było omówienie spraw bieżących,
- informowało organizacje o możliwościach uzyskania środków finansowych z różnych źródeł.

2) Współpraca z Powiatową Społeczną Radą Do Spraw Osób Niepełnosprawnych w Grodzisku Wielkopolskim

Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych w Grodzisku Wielkopolskim działająca w okresie sprawozdawczym została powołana Zarządzeniem Starosty Grodziskiego Nr 16/2007 dnia 21 sierpnia 2007 roku, a po upływie II kadencji Zarządzeniem Starosty Grodziskiego Nr 22/2011 z dnia 19 sierpnia 2011 r. Radę Społeczną tworzą przedstawiciele instytucji i organizacji pozarządowych.

W roku 2011 – w czasie działania II kadencji Rady na posiedzeniach podejmowane były uchwały między innymi w sprawie:

- opiniowania projektów, programów i priorytetów działań na rzecz osób niepełnosprawnych,
- opiniowania zmian uchwały w sprawie podziału środków otrzymywanych przez Powiat zgodnie z algorytmem z PFRON na rok 2011,
- sprawozdania z wykorzystania środków finansowych PFRON za rok 2011,
- oceny wykorzystania środków finansowych PFRON w powiecie grodziskim w I, II oraz III kwartale 2011 roku w zadaniach turnusy rehabilitacyjne, likwidację barier w komunikowaniu się, likwidacja barier architektonicznych,
- oceny z działalności Warsztatów Terapii Zajęciowej działających w Powiecie Grodziskim,
- podsumowania pracy Rady za poprzedni rok.

VIII. PODSUMOWANIE , BILANS POTRZEB I PLAN DZIAŁANIA W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ.

Pomoc społeczna jest zagadnieniem interdyscyplinarnym, jest instytucją polityki społecznej i częścią działu administracji samorządowej zajmującą się zabezpieczeniem społecznym. Wykonawcą zadań z zakresu polityki społecznej, a zarazem podstawową, samorządową jednostką organizacyjną na szczeblu powiatu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie. Przejęło ono nie tylko funkcje administracyjne wobec jednostek pomocy społecznej, ale także świadczy usługi doradcze i socjalne dla rodzin i osób.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, mimo posiadania ograniczonych środków finansowych na działalność, realizuje wiele zadań obligacyjnych. Działania swe koncentruje na obszarze powiatu adresując je do jego mieszkańców.

Zadania powiatu w dziedzinie pomocy społecznej podzielone są na zadania własne i zadania zlecone. Jednak większość realizowanych przez Centrum zadań, to zadania własne powiatu.

Pomimo wielu działań kierowanych do mieszkańców naszego powiatu istnieje jeszcze liczna grupa społeczna, która boryka się z problemami ekonomicznymi, społecznymi, a także z problemami wynikającymi z niepełnosprawnością. Na problemy rodzin wpływa między innymi poziom ekonomiczny, patologia zachowań i uzależnień, niepełnosprawność, starzenie się mieszkańców naszego powiatu, bezrobocie, niskie kwalifikacje zawodowe, ubóstwo. Taki stan wymaga dalszej realizacji aktywnej polityki społecznej w powiecie.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie jako realizator polityki społecznej w powiecie będzie nadal wypełniało swoje ustawowe zadania. Celem naszego działania jest także dostosowanie zasad funkcjonowania Centrum, aby zmienić formy działania opiekuńcze na aktywizujące.

Taki model pomocy ma skutkować wspomaganiami rodzin we wszystkich funkcjach, a przede wszystkim odzyskiwania i podtrzymywania ich samodzielności i zaradności. Formy pomocy skierowane będą do rodzin dysfunkcyjnych, zastępczych i dotkniętych patologiami społecznymi, rodzin borykających się z problemem niepełnosprawności.

Jak wynika z powyższego sprawozdania, spośród najistotniejszych zadań ustawowych z zakresu pomocy społecznej, Powiat Grodziski realizuje już znaczną większość z nich. Należy jednak podkreślić, że niektóre z tych zadań realizowane są w ograniczonym zakresie. Przyczyną tego stanu są m.in. niedostatki środków finansowych oraz niewystarczające zasoby kadrowe. Istotne potrzeby i problemy z zakresu pomocy społecznej naszego powiatu

sygnalizowane są od lat przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie. Jednak w związku z rosnącą ilością zadań ustawowych nadal zasługują na szczególną uwagę następujące potrzeby:

- pozyskiwanie rodzin i szkolenia zawodowych rodzin zastępczych, jest to zadanie priorytetowe, nie tylko ze względu na oczywiste korzyści wychowania dziecka w rodzinie, ale również ze względu na wymiar ekonomiczny,
- budowanie lokalnego programu opieki nad rodziną i dzieckiem w oparciu o projekty konkursów ogłaszanych przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej i nie tylko,
- zintensyfikowana współpraca z rodzinami biologicznymi w celu powrotu dzieci do domu rodzinnego w oparciu pracę zespołów interdyscyplinarnych,
- wzmocnianie funkcjonujących rodzin zastępczych poprzez między innymi organizowanie różnych form wsparcia – szkolenia, integracja,
- zapewnienie opieki nad rodzinami zastępczymi poprzez koordynatora wymaganego ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, obecnie 10 rodzin zastępczych przed wejściem ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nie posiadało 3-letniego doświadczenia, co obliguje do objęcia opieką te rodziny przez koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej,
- współpraca z ośrodkami pomocy społecznej w zakresie realizacji zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, a przede wszystkim z asystentami rodziny zatrudnianymi przez kierowników jednostek organizacyjnych gminy, która organizuje pracę z rodziną,
- zwiększenie dostępności do różnych specjalistów, w tym organizowanie terapii dla dzieci przebywających w rodzinach zastępczych,
- realizacja zadań wynikających z ustawy o przemocy w rodzinie, w tym przygotowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- współpraca z organizacjami pozarządowymi i korzystanie z potencjału organizacji pozarządowych z terenu powiatu.

Rok 2011 w pomocy społecznej dla powiatu grodzkiego był czasem kontynuacji i realizacji dalszych działań programowych i ustawowych, w tym działań zmierzających do poprawy jakości usług społecznych, a także współpracy z instytucjami pomocy społecznej w powiecie i województwie.